

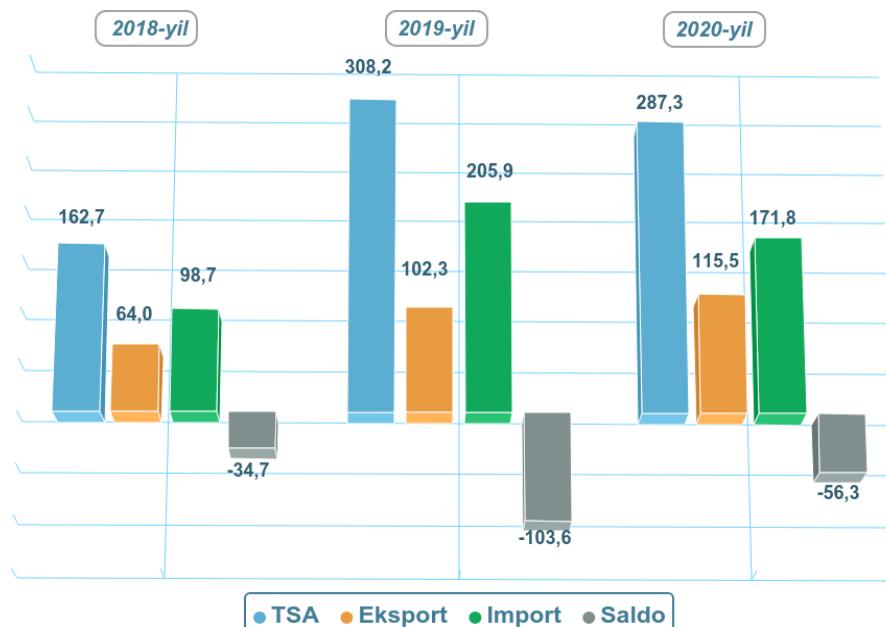

XORAZM VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2020-yil yanvar-avgust oylari uchun dastlabki ma'lumot)

**TASHQI
SAVDO
AYLANMASI
VA BALANSI
(yanvar-
avgust, mln.
AQSh dollar)**

Viloyatimizning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

2020-yil yanvar-avgust oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 287,3 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2019-yilning mos davriga nisbatan 21,0 mln. AQSh dollariga yoki 6,8 % ga kamaydi.

Ma'lumot uchun: Viloyat tovarlar tashqi savdosiga statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinnlarda TIF TN) bilan birlashtiriladi, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinnlarda – XSST) ishlataladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

**XORAZM
VILOYATI
BILAN TASHQI
SAVDO
AYLANMASI
ENG YUQORI
ULUSHGA EGA
BO'LGAN
DAVLATLAR
(2020-yil
yanvar-avgust,
mln. AQSh
dollar, ulushi,
% da)**

TSA da eksport hajmi 115,5 mln. AQSh dollariga (12,9 % ga ko'paygan) va import hajmi 171,8 mln. AQSh dollariga (16,6 % ga kamaydi) yetdi. Hisobot davrida 56,3 mln. AQSh dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

Top-10 davlatlar	TSA	Eksport	Import	Ulushi, % da
Rossiya Federatsiyasi	89,3	29,4	59,9	31,1
Xitoy Xalq Respublikasi	45,2	7,0	38,2	15,7
Turkiya	32,7	12,1	20,6	11,4
Qirg'iziston Respublikasi	31,1	30,9	0,2	10,8
Qozog'iston	20,3	18,2	2,1	7,1
Koreya Respublikasi	19,2	0,3	18,9	6,7
Turkmaniston	5,7	2,5	3,2	2,0
Ukraina	4,6	1,3	3,3	1,6
Germaniya	2,6	0,3	2,3	0,9
Tojikiston Respublikasi	1,8	1,8	0,0	0,6

So'nggi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikatsiya qilishda eksportni qo'llab-quvvatlash, import o'rnnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida eksport tarkibida sezilarli o'zgarishga erishildi.

Viloyat jahoning 78 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Rossiya Federatsiyasi (31,1 %), Xitoy Xalq Respublikasi (15,7 %), Qirg'iziston Respublikasi (10,8 %), Turkiya (11,4 %), Qozog'iston (7,1 %), Koreya Respublikasi (6,7%), va Ukraina (1,6 %) davlatlariga toq'ri keladi.

**XORAZM
VILOYATI NING
YIRIK HAMKOR
DAVLATLAR
BILAN TASHQI
SAVDO
AYLANMASI
yanvar-avgust,
mln. AQSh
dollarlari**

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, qo'shni davlatlar Qozog'iston va Qirg'i-ziston Respublikalari bilan TSA da so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda Qirg'iziston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda.

Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa TSA da eng yuqori ulush Rossiya, Xitoy, Koreya Respublikasi va Turkiya davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 10 ta yirik hamkor-davlatlar orasidan oltita davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan/Xususan, Afg'oniston (0,8 mln. AQSh dollarlari), Qirg'iziston Respublikasi (31,1mln. AQSh dollarlari), Tojikiston (1,8 mln. AQSh dollarlari), Turkiya (32,7 mln. AQSh dollarlari) va Eron (4,4 mln. AQSh dollarlari) shular jumlasidandir. Qolgan 11 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

**XORAZM VILOYATI
STATISTIKA BOSHQARMASI**

**XORAZM
VILOYATINING
YIRIK HAMKOR
DAVLATLAR
BILAN TASHQI
SAVDO
AYLANMASI
DINAMIKASI
(yanvar-
avgust,
mln. AQSh
dollar)**

Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Rossiya Federatsiyasi	49,5	48,0	89,3
Eksport	27,1	19,2	29,4
Import	22,4	28,8	59,9
Saldo	4,7	-9,6	-30,4
Xitoy Xalq Respublikasi	38,7	76,5	45,2
Eksport	5,8	4,1	7,0
Import	32,9	72,4	38,2
Saldo	-27,1	-68,3	-31,2
Qozog'iston	16,8	23,4	20,3
Eksport	12,4	16,0	18,2
Import	4,4	7,4	2,1
Saldo	8,0	8,6	16,1
Koreya Respublikasi	1,8	13,3	19,1
Eksport	0,1	0,2	0,3
Import	1,7	13,1	18,9
Saldo	-1,6	-12,9	-18,5
Turkiya	11,2	28,1	32,7
Eksport	6,3	5,9	12,1
Import	4,9	22,2	20,6
Saldo	1,4	-16,3	-8,5
Qirg'iziston Respublikasi	0,7	37,0	31,1
Eksport	0,2	35,4	30,9
Import	0,5	0,6	0,2
Saldo	-0,3	34,8	30,7

**XORAZM
VILOYATI NING
TASHQI SAVDO
AYLAN-MASIDA
MDH
MAMLAKATLARI
VA BOSHQA
XORIJY DAV-
LATLARNING
HAJMLARI
DINAMIKASI
(yanvar-avgust,
mln. AQSh
dollarri,
ulushi, % da)**

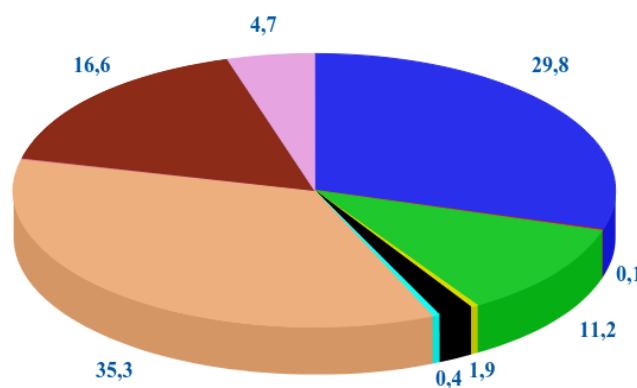
Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Litva	1,0	3,0	1,7
Eksport	0,0	0,2	0,0
Import	1,0	2,8	1,7
Saldo	-1,0	-2,6	-1,7
Ukraina	3,0	7,7	4,6
Eksport	0,5	5,9	1,3
Import	2,5	1,7	3,3
Saldo	-2,0	-4,2	-2,0
Latviya	5,0	14,6	2,6
Eksport	-	0,0	0,4
Import	5,0	14,6	2,2
Saldo	-5,0	-14,6	-1,8
Eron	10,3	6,9	4,4
Eksport	7,8	4,6	3,3
Import	2,5	2,3	1,1
Saldo	10,3	2,3	2,1
Belarus Respublikasi	2,9	3,1	2,1
Eksport	0,9	1,5	0,7
Import	2,0	1,6	1,4
Saldo	-1,1	-0,1	-07

Viloyatimizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida, 2020-yil yanvar-avgust oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 54,0 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2019-yilning shu davriga nisbatan 21,5 % ga oshgan.

XORAZM VILOYATINING EKSPORTI (2020-yil yanvar-avgust)

Joriy yilning yanvar-avgust oylarida mamlakatning eksportiyorlari soni 182 tani tashkil etib, ular tomonidan 115,5 mln. AQSh dollarri (2019-yilning mos davriga nisbatan 12,9 martaga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST
BO'YICHA
EKSPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-avgust,
ulushi, % da)

- █ Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar- 29,8 %
- █ Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari - 11,2 %
- █ Hayvon o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar-1,9 %
- █ Asosan material turiga qarab Klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari- 35,3 %
- █ Turli xil tayyor buyumlar -16,6 %
- █ Ichimliklar va tamaki-0,0 %
- █ Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar -
- █ Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar -0,4 %
- █ Mashinalar va transport asbob - uskunalar -0,1 %
- █ Xizmatlar-4,7 %

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 95,2 % ni tashkil etib, ular asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (35,3 %), kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (0,4 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (29,8 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

**MDH
VA BOSHQA
XORIJY
DAVLATLARGA
EKSPORT TARKIBI
(2020-yil
yanvar-avgust)**

XSST tarkibi	Min. AQSh dollarri			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlat -lari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlat -lari	Boshqa davlatlar
Jami eksport	115,5	85,1	30,4	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	34,4	31,1	3,3	29,8	36,6	10,6
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg`idan tashqari	12,9	4,4	8,5	11,2	5,2	28,0
Mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xhash materiallar	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-
Hayvon va o'simliklar moylari (yog`lari), yog`lar va mumlar	2,2	1,6	0,6	1,9	1,9	1,8
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o`xhash mahsulotlar	0,4	0,4	-	0,4	0,5	-
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalan gan sanoat tovarları	40,8	24,8	16,0	35,3	29,1	52,8
Mashinalar va transport asbob- uskunaları	0,2	0,2	0,0	0,1	0,2	0,0

Turli xil tayyor buyumlar	19,1	18,9	0,2	16,6	22,3	0,6
Xizmatlar	5,5	3,6	1,9	4,7	4,2	6,1

MDH mamlakatlari va boshqa mamlakatlarga eksportning yo‘nalishi bo‘yicha farqlanishlar mavjudligi kuzatilmoxda. Xususan, MDH mamlakatlariga eksportning asosiy qismi xizmatlar hissasiga to‘g‘ri kelmoqda, keyingi o‘rinlarda eksport hajmi bo‘yicha asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari, turli xil tayyor buyumlar hamda mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallarga to‘g‘ri kelmoqda.

**MDH
VA BOSHLA
XORIJY
DAVLATLARGA
TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTINING
O‘SISH
SUR’ATLARI
(2020-yil
yanvar-avgust)**

XSST tarkibi	2019 yilning yanvar-iyniga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	112,9	103,5	151,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	59,0	57,6	76,6
Ichimliklar va tamaki	35,4	35,4	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	132,7	140,0	129,2
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	0,0	0,0	-
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	15,6 m	11,6 m	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	92,8	179,2	-
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	186,3	164,1	2,4 m
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	4,2 m	4,4 m	5,0

**XORAZM VILOYATI
STATISTIKA BOSHQARMASI**

Turli xil tayyor buyumlar	6,6 m	6,6 m	70,8 m
Xizmatlar	69,0	61,6	90,0

2020-yil yanvar-avgust oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli o'zgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta'kidlash joizki, 2019-yilning yanvar-avgustiga nisbatan, mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar, hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar hamda xizmatlardan tashqari barcha tovar guruhlarida o'sish kuzatildi.

**EKSİPORT
TARKIBI
DİNAMİKASI
(yanvar-
avgust,
% da)**

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
	Jami	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	25,2	56,9	29,8
Ichimliklar va tamaki	0,1	0,1	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	15,9	9,5	11,2
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,0	0,9	0,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	0,1	1,9
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	0,9	0,4	0,4
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	45,4	21,4	35,3

**XSST BO'LIMI
BO'YICHA
AYRIM
MAHSULOTLAR
EKSPORTI
TARKIBI
(2020 yil
yanvar-avgust)**

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	0,1	0,0	0,1
Turli xil tayyor buyumlar	4,9	2,8	16,6
Xizmatlar	7,5	7,7	4,7
XSST bo'limi nomi		Min. AQSh dollarri	2019-yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar			
Sabzavotlar va mevalar	33,5	58,8	
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	0,4	9,7 m	
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalangan donlardan tashqari)	-	-	
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	0,3	60,9	
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	0,2	16,6	
Ichimliklar va tamaki			
Ichimliklar	0,03	35,3	
Tamaki va tamaki mahsulotlari	-	-	
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari			
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	8,1	139,8	
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	4,6	133,5	
Metall rudalari va metall parchalari	-	-	
Qog'oz massasi va makulatura	-	-	
Moy olinadigan urug'lар va mevalar	0,2	32,8	
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar			
Tabiiy yoki sun'iy gaz	-	-	
Elektr toki	-	-	
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	0,0	-	

**XSST BO'LIMI
BO'YICHA
AYRIM
MAHSULOTLAR
EKSPORTI
TARKIBI
(2020 yil
yanvar-avgust)**

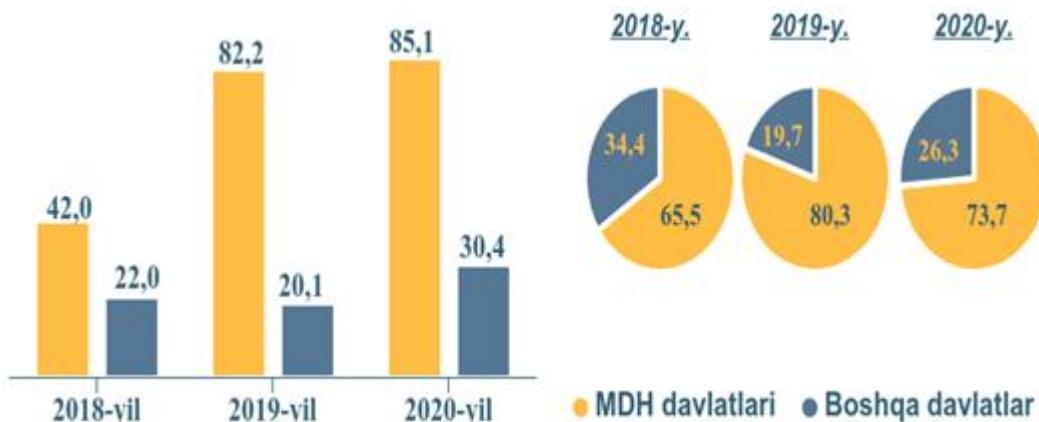
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	2,1	14,9 m
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	0,1	4,1 m.
Noorganik kimyo moddalari	-	-
O'g'itlar	-	-
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	-	-
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	0,3	6,8 m
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	38,3	177,0
Rangli metallar	0,2	-
Cho'yan va po'lat	-	-
Metalldan tayyorlangan buyumlar	1,1	8,0 m.
Ruda bo'limgan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	1,2	12,4 m.
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini		
Avtomobillar	-	-
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyyot qismlari	-	-
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalarini	-	-
Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashinalar va ularning detallari	0,1	-
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	0,1	-
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	16,4	59,8
Poyabzal	1,5	126,7
Har xil tayyor buyumlar	1,0	83,8
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	-	-
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash buyumlar	0,2	-
Xizmatlar		
Transport xizmatlari	3,1	90,4

Safarlar (turizm)	1,8	58,7
Telekommunikatsiya, axborot va kompyuter xizmatlari	-	-
Qurilish xizmatlari	-	-
Boshqa biznes xizmatlari	0,6	38,4

So'nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi oshdi va ularning jami eksportdagi ulushi 2019-yil yanvar-avgustdagi 80,3 %dan 2020-yil yanvar-avgustida 73,7 % ga yetdi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi 26,3% ni tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-avgust, mln. AQSh dollarri, ulushi, % da)

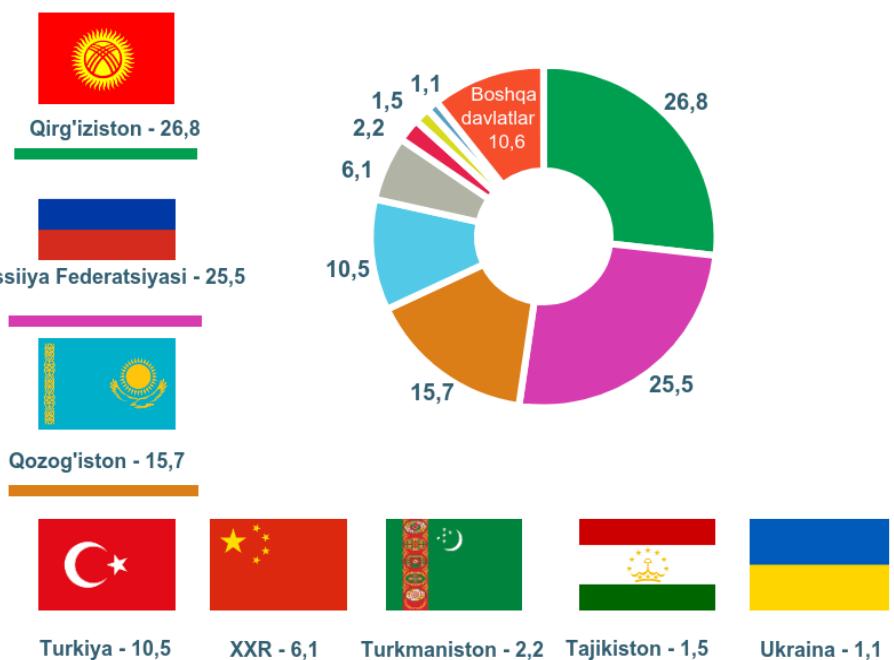

2020-yilning yanvar-avgust oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Rossiya Federatsiyasi (eksport umumiy hajmining 25,5 % i), Xitoy Xalq Respublikasi (6,1 %), Turkiya (10,5 %), Qozog'iston (15,7 %), Afg'oniston (0,7 %), Qirg'iziston Respublikasi (26,8 %) va Tojikiston (1,5%) davlatlari saqlanib qolmoqda, hamda ularning jami eksportdagi ulushi 86,8 foizni tashkil etmoqda.

Tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha yettita asosiy hamkor davlatlardan yetakchi bo'lgan Rossiya Federatsiyassining bir pog'onaga tushishi hisobiga, Qirg'iziston Respublikasi eksportdagi ulushi bo'yicha peshqadamlikni oldi.

Hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha geografiyasi 2019-yining mos davriga nisbatan 127 davlatdan 76 davlatga kamaydi.

**XORAZM
VILOYATINING
ASOSIY
HAMKOR
DAVLATLARGA
AMALGA
OSHIRGAN
EKSPORTI HAJMI
VA O'SISH
SUR'ATLARI
(yanvar-avgust)**

Davlatlar	Min. AQSh dollarri		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Qirg'iziston Respublikasi	35,4	30,9	169,7 m	87,4	1	1
Rossiya Federatsiyasi	19,2	29,4	71,0	153,1	2	2
Qozog'iston	16,0	18,1	128,8	113,3	3	3
Turkiya	5,9	12,1	93,6	2,0 m	5	4
Xitoy Xalq Respublikasi	3,7	7,0	70,3	171,0	6	5
Turkmaniston	3,1	2,5	4,5 m	74,0	7	6
Tojikiston	0,4	1,8	4,7 m	4,2 m	8	7
Ukraina	6,0	1,3	12,4 m	22,9 m	4	8
Germaniya	0,1	0,3	3,6 m	199,0	9	9
Koreya Respublikasi	0,2	0,3	156,1	164,2	8	10

Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar, material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari hamda turli xil tayyor buyumlar kiradi.

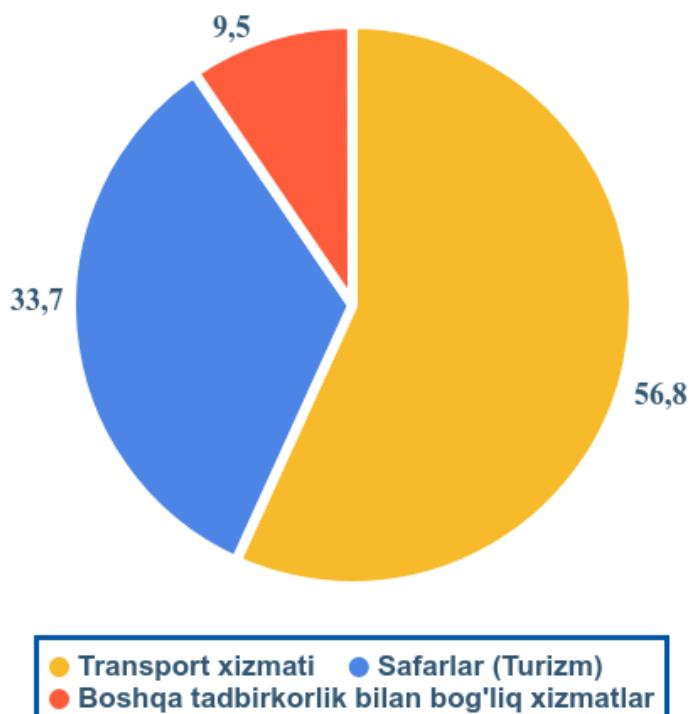
XSST tarkibi	Rossiya Federatsiyasi		XXR		Turkiya		Qozog'iston	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Jami eksport	19,5	29,0	4,1	14,7	6,3	18,4	16,0	17,9
shu jumladan:								
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	2,2	8,3	0,3	0,3	1,8	0,7	16,0	16,9
Ichimliklar va tamaki	-	-	-	-	-	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg`idan tashqari	0,3	0,1	1,6	8,6	2,2	3,2	0,0	0,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,7	-	-	-	-	-	-	-
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-	-	-	-	-	-	0,1
Kimyoiy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	0,3	-	-	-	-	-	-	0,0
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	12,5	18,6	2,2	5,8	2,3	8,0	0,0	0,4

**XORAZM
VILOYATINING
AYRIM
DAVLATLAR
BILAN EKSPORT
TARKIBI
(2020 yil
yanvar-avgust,
ulushi % da)**

Mashinalar va transport asbob- uskunalarini	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-
Turli xil tayyor buyumlar	0,0	0,0	-	-	-	0,2	0,0	0,5	
Xizmatlar	3,5	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI
(yanvar-avgust,
ulushi, % da)

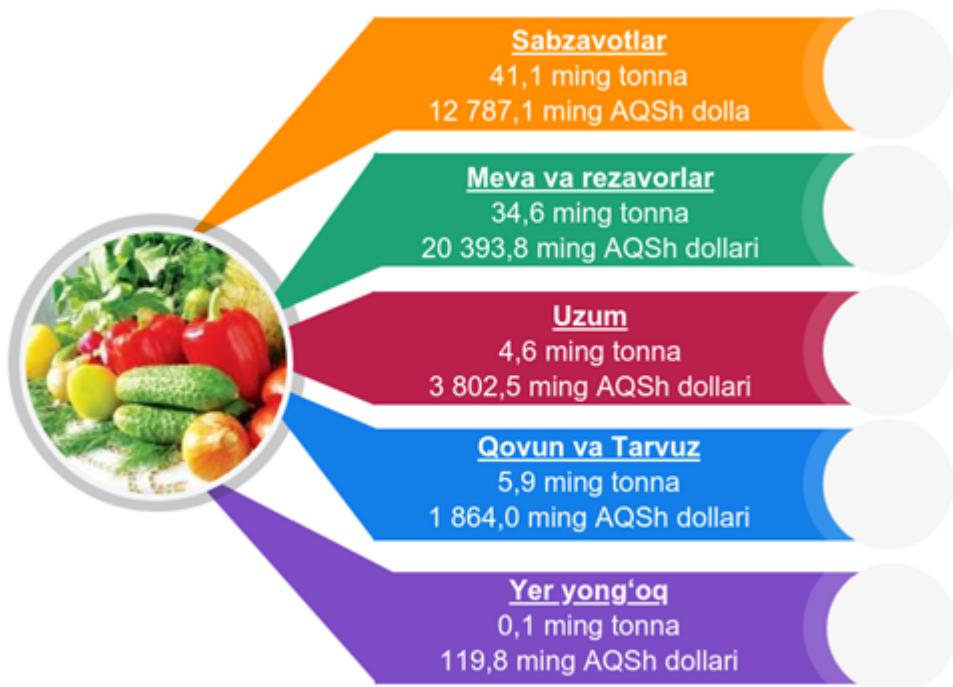

Xizmatlar eksporti hajmi 5,4 mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 4,7 % ini tashkil etib, 2019-yilning mos davriga nisbatan 31,0 % ga kamayganligi kuzatildi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi transport (56,8 %) va turizm (33,7 %) xizmatlari hissasiga to'g'ri kelgan. Shu bilan birga telekommunikatsiya va boshqa tadbirkorlik bilan bog'liq xizmatlar 9,5% ni tashkil etgan.

**MEVA -
SABZAVOT
MAHSULOT-
LARINING
EKSPORT
GEOGRAFIYASI
(yanvar-
avgust)**

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 34,4 mln. dollar qiymatli 75,5 ming tonnadan ziyod meva-sabzavot eksport qilingan. Bunda 2019-yilning mos davriga nisbatan 51,3 mln. AQSh dollarida pastlashish kuzatilib, 48,7 % ga kamaydi. Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 28,1 mln. AQSh dollariga teng 41 ming tonna sabzavot, shuningdek, 12,7 mln. AQSh dollari qiymatidagi 34,6 ming tonna meva va rezavorlar eksport qilindi.

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan meva va sabzavotlarning ulushi 28,7 % ni tashkil etdi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qozog'iston (14,7 %), Rossiya Federatsiyasi (7,1 %), va Qirg'iziston Respublikasi (3,5 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Davlatlar	2019-yil			2020-yil		
	ming tonna	mln. AQSh dollarri	ulushi*, % da	ming tonna	mln. AQSh dollarri	ulushi*, % da
Qozog'iston	36,8	15,9	15,5	50,1	17,0	14,7
Rossiya Federatsiyasi	4,3	2,2	2,2	16,5	8,3	7,1
Qirg'iziston Respublikasi	2,1	29,1	28,4	3,3	4,0	3,5
Ukraina	1,3	5,3	5,2	0,8	0,7	0,6
Turkiya	4,2	1,7	1,7	0,5	0,6	0,5
XXR	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3

*-qiymat ifodasidan

TO'QIMACHILIK
MAHSULOTLARI
EKSPORTI
mln. AQSh
dollarri)

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining oshishi bevosita paxta xom ashyosi o'rniiga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlarning natijasi ekanini ko'rish mumkin. Jumladan, joriy yilda 55,2 mln. AQSh dollarlik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiyligda eksportning 47,8 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 2,3 martaga o'sdi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida paxtadan yigirligani ip (50,7%), tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (25,7 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan 11 turdag'i to'qimachilik mahsulotlari dunyoning 17 ta davlatiga eksport qilindi.

**TO'QIMACHILIK
MAHSULOTLARI
EKSPORTI**

Tovar nomi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Paxtadan yigirilgan ip	26,3	18,7	30,1
Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	3,0	0,3	16,4
Boshqa to'qimachilik mahsulotlari	3,1	4,7	7,6

Viloyatning to'qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulotlar eksportini rag'batlantirish borasidagi amaliy ishlari natijasida, mamlakatimizning ushbu sohadagi salohiyati oshib bormoqda.

To'qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Rossiya Federatsiyasi (18,9 mln. AQSh dollari – 34,2 %), Xitoy Xalq Respublikasi (6,2 mln. AQSh dollari – 11,2 %) va Turkiya (8,2 mln. AQSh dollari – 14,8 %) davlatlari hissasiga to'g'ri keldi.

**TO'QIMACHILIK
MAHSULOTLARI
EKSPORTI
mln.AQSh
dollarlari)**

Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Rossiya Federatsiyasi	20,0	12,5	18,9
XXR	2,7	2,6	6,2
Turkiya	5,2	2,0	8,2
Qirg'iziston Respublikasi	0,1	0,3	17,8
Qozog'iston	-	-	0,6
Polsha	0,3	0,3	0,3
Ukraina	0,4	0,7	0,5
Eron	2,6	3,4	1,8
Belarus Respublikasi	0,9	1,5	0,7

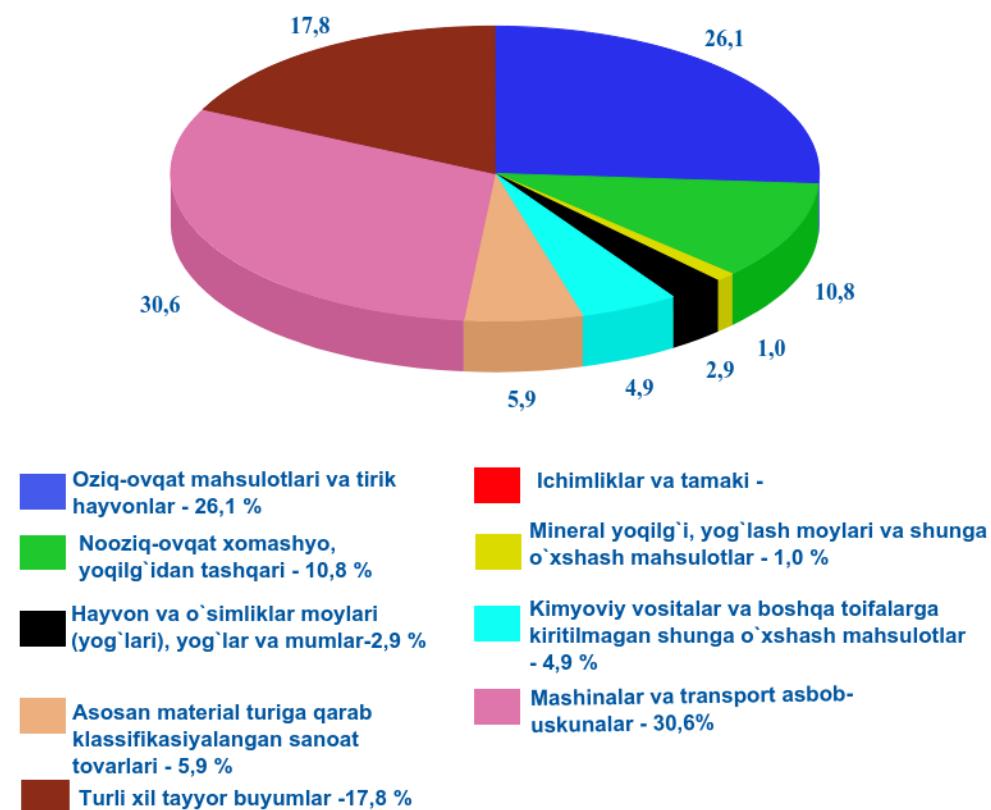

XORAZIM VILOYATINING IMPORTI (2020-yil yanvar-avgust)

XSST BO'LIMI
BO'YICHA
IMPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
avgust,
ulushi, % da)

2020-yil yanvar-avgust oylarida import hajmi 171,8 mln. AQSh dollarini va 2019-yilning mos davriga nisbatan 83,4 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalar (30,6 %), asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (26,1 %) hamda kimyoviy vositalar (4,9 %) hisobiga to`g`ri keldi.

2020-yilning yanvar-avgustida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 34,1 mln. AQSh dollariga kamaydi va 171,8 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

**MDH
VA BOSHQA
XORIIJY
DAVLATLARDAN
IMPORT TARKIBI
(2020-yil
yanvar-avgust)**

XSST tarkibi	Min. AQSh dollarari			Umumi hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami import	171,8	70,2	101,6	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	44,8	34,5	10,3	26,1	49,2	10,2
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	18,5	15,0	3,5	10,8	21,3	3,5
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xhash materiallar	1,8	1,7	0,1	1,0	2,4	0,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	4,9	4,9	0,0	2,9	6,9	0,0
Kimyoiy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xhash mahsulotlar	8,4	3,4	5,0	4,9	4,9	4,9
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	10,2	4,8	5,4	5,9	6,8	5,3
Mashinalar va transport asbob- uskunalarini	52,6	4,3	48,3	30,6	6,2	47,4
Turli xil tayyor buyumlar	30,6	1,6	29,0	17,8	2,3	28,5

Importning eng katta ulushi, jumladan, mashina va transport asbob-uskunalarini (30,6 %), nooziq-ovqat xom ashyo (yoqilg'idan tashqari) (49,2 %) MDH mamlakatlari to'g'ri keladi, boshqa xorijiy mamlakatlarga esa eng katta ulush mashinalar va transport asbob-uskunalarini (47,4 %) hissasiga to'g'ri keladi.

**IMPORT TARKIBI
DINAMIKASI
(2020-yil
yanvar-avgust,
ulushi, % da)**

XSST tarkibi	2019-yil yanvar-iyuliga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	83,4	154,0	63,4
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	5,5 m	6,0 m	4,4 m
Ichimliklar va tamaki	78,7	78,7	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	109,7	97,2	2,4 m
Mineral yoqilg'i, yog`lash moylari va shunga o'xhash materiallar	4,5 m	4,7 m	2,4 m
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	2,3 m	2,3 m	114,4
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xhash mahsulotlar	117,7	69,0	2,3 m
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	109,5	88,9	137,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	49,0	116,5	46,5
Turli xil tayyor buyumlar	56,1	20,2	62,2

**XSTT BO'YICHA
IMPORT
QILINGAN
AYRIM TURDAGI
MAHSULOTLAR
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-avgust,
2019-yil yanvar-
avgustiga
nisbatan)**

Joriy davrda import qilingan tovarlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, 2019-yilning mos davriga nisbatan nooziq-ovqat xom ashyosi importining ulushi 18,0 % dan 10,8 % gacha kamaydi asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari importining ulushi esa 7,3 % dan 5,9 % ga kamaydi, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar importi 9,7 % dan 26,1 % ga o'sdi.

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	9,7	4,0	26,1
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg`idan tashqari	18,0	8,2	10,8
Mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xhash materiallar	0,1	0,2	1,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog`lari), yog`lar va mumlar	0,0	1,0	2,9
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o`xhash mahsulotlar	9,3	3,5	4,9
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	7,3	4,5	5,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	49,1	52,2	30,6
Turli xil tayyor buyumlar	6,4	26,5	17,8
Mahsulot nomi	Mln. AQSh dollarri	o'zgarish sura'tlari, % da	
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar			
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	0,9	44,6	
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	35,8	636,9 m.	
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalananmagan donlardan tashqari)	1,0	52,3	
Sabzavotlar va mevalar	1,6	178,7	
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	5,5	159,0	
Ichimliklar va tamaki			
Tamaki va tamaki mahsulotlari			
Ichimliklar	0,0	0,0	
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg`idan tashqari			
Metall rudalari va metal parchalari To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	0,9	64,4	
Probka va yog`och-taxtalar	14,7	99,6	
Moy olinadigan urug`lar va mevalar	-	-	
O'g`itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	-	-	
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	2,9	10,2 m.	
Mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xhash materiallar			

**XSTT BO'YICHA
IMPORT
QILINGAN
AYRIM TURDAGI
MAHSULOTLAR
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-avgust,
2019- yil
yanvar-
avgustiga
nisbatan)**

2020-yil
yanvar-avgust

XORAZM VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

**XSTT BO'YICHA
IMPORT
QILINGAN
AYRIM TURDAGI
MAHSULOTLAR
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-avgust,
2019- yil
yanvar-
avgustiga
nisbatan)**

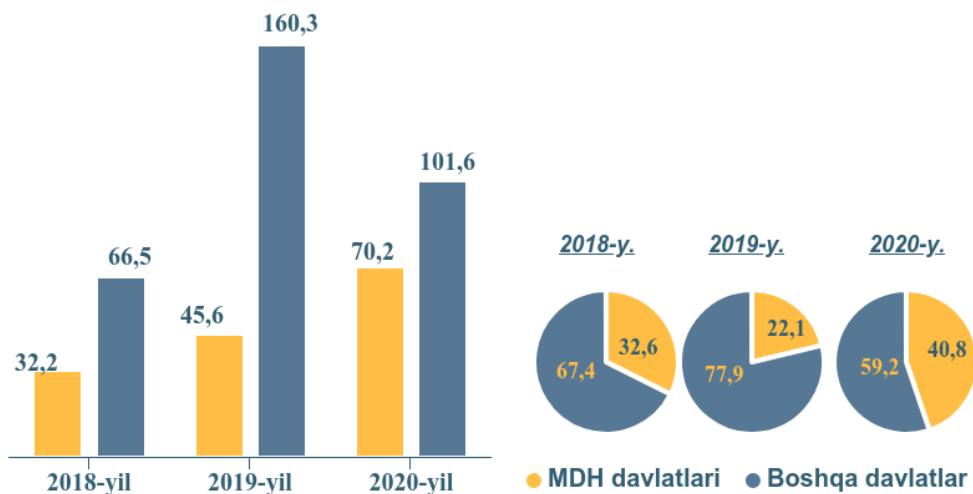
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	1,65	5,4 m.
Ko'mir, koks va briketlar	0,05	60,6
Elektr toki	-	-
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-
O'simlik moylari va yog'lari	4,9	2,3 m.
Hayvon va o'simlik moylari va yog'lari	-	-
Hayvonlar moylari va yog'lari	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	-	-
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	1.0	194,0
Birlamchi shakldagi plastmassalar	3,5	2,3 m.
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	3,4	2,1m.
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalar	0,1	55,0
Organik kimyo moddalar	0,3	98,2
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	-	-
Cho'yan va po'lat	5,1	190,6
Metalldan tayyorlangan buyumlar	0,9	85,4
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	0,3	116,6
Probka va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar	1,5	133,0
Ruda bo'Imagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	2,4	63,7
Mashinalar va transport asbob-uskulalari	-	-
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	34,7	45,6
Avtomobilarning ehtiyyot qismlari	0,3	16,9
Avtomobillar, asosan yo'lovchilarni tashish uchun mo'ljallangan avtoulovlar (10 va undan ortiq kishini tashishga mo'ljallangan transport vositalaridan tashqari)	3,9	42,4
Sanoat uchun maxsus bo'Imagan mashinalar va ularning detallari	7,9	61,8
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskulalari	2,3	135,6
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyyot qismlari	3,5	129,1
Turli xil tayyor buyumlar	-	-
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlar	1,5	122,2
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskulalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	28,4	54,3
Har xil tayyor buyumlar	0,5	92,5
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar va mebel uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash mahsulotlar	-	-
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	0,1	41,9

Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar importi hajmlarining oshishi bevosita shakar va shakar xom ashyosi (636,9 barobar o'sdi), hayvonlar uchun ozuqalar (52,3 % ga), donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar (44,6 % ga) importining o'sishiga ta'sir qilgan.

Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar importi o'sishi esa, birlamchi shakldagi plastmassalar (2,3 m.) hamda organik kimyo moddalari (98,2 % o'sdi) importining o'sishiga bevosita ta'sir etgan.

**MDH
VA BOSHQA
XORIJY
DAVLAT-
LARDAN
IMPORTI
HAJMLARI
DINAMIKASI
(yanvar-avgust,
mln. AQSh
dollarri,
ulush % da)**

Hisobot davri yakunlariga ko'ra, import bo'yicha hamkor davlatlar orasida Xitoy Xalq Respublikasi umumiy import hajmida 22,2 % ulushi bilan Rossiya Federatsiyasini (34,8 %) ortda qoldirgan holda, birinchi o'rinni egalladi.

**XORAZM
VILOYATI
IMPORTIDA
ASOSIY
HAMKOR
DAVLATLAR-
NING ULUSHI
(2020-yil
yanvar-avgust,
% da)**

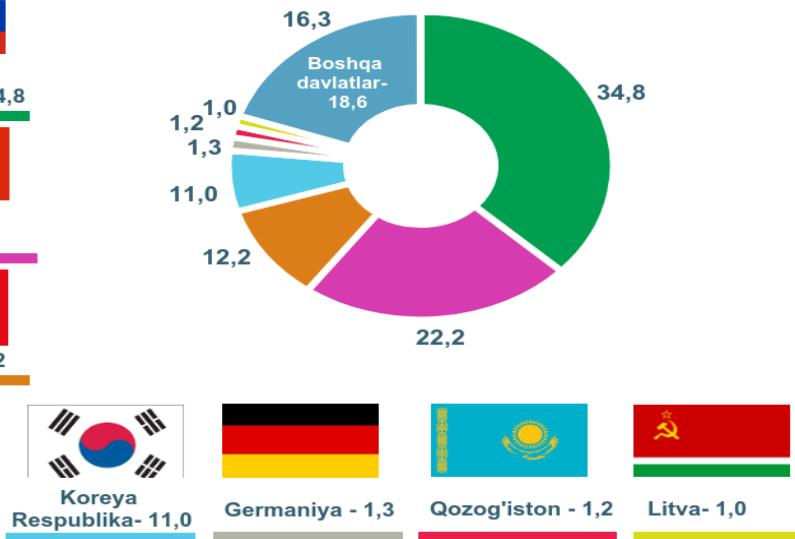
Davlatlar	Min. AQSH dollarri		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	72,4	38,2	2,4 m.	52,8	1	2
Rossiya Federatsiyasi	28,8	59,9	128,7	2,1 m.	2	1
Koreya Respublikasi	13,1	18,9	7,6 m.	143,6	5	4
Qozog'iston	7,4	2,1	166,1	28,5	7	9
Turkiya	22,3	20,6	4,6 m.	92,7	3	3
Germaniya	5,2	2,3	71,1	43,9	8	8
Litva	2,8	1,7	2,8 m.	58,2	10	10
Italiya	4,1	0,1	2,3 m.	3,6	9	15
Hindiston	0,6	2,6	82,6	4,2 m	13	6
Latviya	14,7	2,2	2,9 m.	15,0	4	7
Ukraina	1,7	3,4	68,3	195,2	11	5
Belarus Respublikasi	1,6	1,4	66,5	88,8	12	11
Chexiya Respublikasi	0,4	0,4	159,0	112,9	15	13
Niderlandiya	14,1	0,4	17,8 m.	3,1	6	12
Qirg'iziston Respublikasi	0,6	0,2	105,4	34,0	13	14
Fransiya	0,4	0,2	2,1 m.	49,2	14	14

2019-yil bilan taqqoslaganda import bo'yicha eng yuqori otilikda o'zgarish kuzatilmadi.

2020-yil yanvar-avgust oylari yakuni bo'yicha Xorazm viloyati tomonidan 47 davlat bilan Tovar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

**XORAZM
VILOYATI
IMPORTIDA
ASOSIY
HAMKOR
DAVLATLAR-
NING ULUSHI
(2020-yil
yanvar-avgust,
% da)**

Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Koreya Respublikasi, Qozog'iston, Turkiya, Germaniya va Litva) jami importning 83,6 % ini tashkil qiladi, bu 143,6 mln. AQSh dollarini tashkil etadi.

Mamlakatdagi sarmoyaviy muhit yaxshilangani sari va ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida mashina va uskunalar, shuningdek, ularning qismlari importining o'sishi tabiiydir. Shunday qilib, Xitoy, Koreya, Rossiya, Germaniya tomonidan kiritilgan katta hajmdagi investitsiyalar natijasida, mahsulotlar importi hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

Shu o'rinda ta'kidlash lozimki, davlatimiz tomonidan qurilish mahsulotlari importi o'rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarish hamda ichki bozorni sifatli va arzon qurilish materiallari bilan ta'minlash bo'yicha bir qator islohotlar amalga oshirilmoqda.

**Xorazm viloyati tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi**
Tel.: (62) 2246509